

TELEGRAPHUL ROMÂN.

№ 35.

ANUL X.

Sâmb. 3. Mai. 1862.

Телеграфъ есе де доз орї не септе-
мънъ: Жоїа шї Dâmboșca. — Президе-
раціеа септе де Сїбії ла еспедїтсра
фоїей; не аффар ла ч. р. поїде, кз
ванї гата, прїп скрісорї франкате,
адресате кьтре еспедїтаръ. Презїд.
президраціей пентрз Сїбії есе не
ан 7. ф. в. а. еар не о жмїте де ан
3. ф. 50. кр. Пентрчелелате пьрїї
але Трансїлванїей шї пентрз провін-

чїеле дїн Монархїї не ан ан 8. ф.
еар не о жмїте де ан 4. ф. в. а.
Пентрз прїпч. шї дерї стрїне не ан
12. ф. не 1/2 ан 6. ф. в. а.
Інсерателе се пьтескз пентрз
дїтїїа оръ кз 7. кр. шїрз
кз літере шїї, пентрз а доза оръ
кз 5 1/2 кр. шї пентрз а трїа ренсїре
кз 3 1/2 кр. в. а.

МЕМОРИАЛЪ,

прївїторїй ла регалїстїї, че сьнтъ а се конкїѣта ла діета чеа
маї де апроне а Трансїлваней.

Е зьнъ лъкръ де комънъ кьпоскьтъ, кьткъ р. гьвернїй тран-
сїлванъ проїектълъ сьй прївїторїй ла конкїѣтареа регалїстїлоръ
ла діета чеа маї де апроне, кз пьрїї дїпайте де ачєста, ла
шї датъ ла дїпалта канчеларїй трансїлванъ; ба кїаръ шї кз-
прїнсълъ проїектълї ачєстїа нъ маї е секретъ, шї ачєста дїп-
предїсарє, ка зьпоръ сїпчєрї крєдїнчїошї аї дїпалтълї рецїмъ,
не да окасїне, дїп дїтересълъ тропълї прєкьтъ шї алъ патріє-
ей а не дескрїє аїчї мотївателе пьстрє пьрєрї асїпра обїектъ-
лї ачєстїї преа їмпортантъ, шї а-лъ рекомьнда кз тьтъ зр-
дїндїа оргanelоръ чєлоръ маї дїпалте але рецїмълї спре алъ
лѣа дїптр'о пьтрїмъзтьорє шї вїневоїторє консїдерацїне.

Інстїтутълъ регалїстїлоръ дїп Трансїлванїа арє констїтүціо-
нала дєстїнацїне а сьсїїнє кьмїнъна дрєнтъ дїптре потєста-
теа рецїмълї шї чеа а репрєсєнтационей дєрей; адекъ: а адъ-
че дїтересєлє прєддїпалтълї тронъ дїп армонїзъ кз чєлє але
дєрей.

Ачєстъ їнстїтутъ дїп Ардеалъ арє даръ а сьплїнї не катє-
ра а доза сьй тавъла магнацїлоръ. Конкїєтареа регалїстїлоръ
сє фачє дъпъ арт. XI. дїн ан. 1791, карє дїп кьвєнтъ дїп кь-
вєнтъ сьплъ ашїа: „Regalistæ, audito Gubernio Regio, per Prin-
cipem denominantur, litterisque specialibus convocantur. Quos
sequentibus qualitatibus præditos esse oportet, ut sint patriæ
filii, e potiori nobilitate sufficientique possessorio et reliquis a
lege qualitatibus provisi, experientia, morum integritate et in
rebus agendis perspicui dexteritate, et ad tractanda Principis
ac Regni negotia omni respectu idonei perfectam aetatem
habentes.“ Дїн ачєстєа даръ маї зьптъї е лъкръ кїаръ:

1. Кьткъ, кз тьтє кз прїнчїпєлє дєрей е обьлєгатъ а дїптре-
ба не гьвернїй, ка не органълъ сьй констїтүціоналъ, есєкьтївъ
шї консьлатївъ деспрє нъмєрълъ шї пєрсьнєлє регалїстїлоръ,
чє сьнтъ а сє дєпъмї шї а сє конкїєта, тьтъшї елъ дїп лїбер-
татєа дрєнтълї де а дїспънє аїчї нъ е нїчї де кьм дєрѣмърїтъ
прїп вьтълъ гьвернълї;

2. Кьткъ регалїстїї сьнтъ а сє конкїєта дїп орї чє катъ
прїп скрісорї пропрїє рєдєцїї, (Litteræ regales,) фьртъ ка чєї
конкїєтадї одатъ сє пьтъ прєтїндє дъпъ лєдє, ка сь сє кон-
кїєтє еаръшї ла тьтє дїетєлє; пентрз кз мотївлъ алєдєрї-
лоръ е нъмаї сїпгсра дїпкрєдєрє а прїнчїпєлї дєрей;

3. Кьткъ нъмєрълъ регалїстїлоръ е пєдєтєрмінатъ шї дєпїн-
дє тьтъ нъмаї дєла афларєа кз калє а прїнчїпєлї дєрей;

4. Кьткъ — чє прївєщє ла калїфікарєа регалїстїлоръ, апої
ачєїа, дє сє шї алєдєа пълъ ла ан. 1848 нъмаї дїн повїлі-
татєа маї дїсємнатъ, тьтъшї акьм дїп пьтєрєа пьсєчївнєї е-
галє чївїлє, карє е рєспїкатъ прїп лєдє шї сьстъ дїп фантъ,
сє потъ лѣа дїп тьтє класєлє попорълї, дрєнтъ нъмаї пєрсьнє
маїорєнє кз еспєрїнцъ, кз дїптрєдїтатє моралъ шї карє сє
фїз дєстоїнїчє а репрєсєнта дїтересєлє прїнчїпєлї шї але
дєрей дїп тьтъ прївїнцѣа.

Дрєнтъ ачєєа, фїїндъкъ атътъ нъмєрълъ регалїстїлоръ, кьтъ
шї алєдєрєа пєрсьнєлоръ ка атърї стѣй нъмаї дїп лїбєра дїс-
пьсєчївнє а прїнчїпєлї дєрей; ашѣ зьмєзъ дє аїчї фьртъ дїп-
доїалъ, кьткъ регалїстїї дъпъ лєдє потъ форма факторълъ чєлъ
маї де капєтєнїзъ алъ дїетєї; дар' тьтъодатъ — шї ачєєа, кьт-
къ єї сьнтъ репрєсєнтациї шї вьрѣзїї дє дїпкрєдєрє аї рєцї-
мълї, рєспєктивє аї прїнчїпєлї дєрей

Дъпъ чє даръ патъра їнстїтутълї регалїстїлоръ е констъ-
татъ — ка постълатъ лєгалъ шї тьтъдєодатъ ка о поръпкъ
стрїнсъ а прѣдєнцїєї полїтїчє, зьмєзъ дє сїнє, кьткъ гьвернъл
рєцїї дє регалїстї трєвѣ сє конкїєтє пєрсьнє дє ачєлєа, шї
дїптр'нъ нъмєръ ка ачєла ла дієтъ дїп чєнєрє, шї пентрз дїє-

та чєа маї дє апронє дїп сьпєїє, карє сь фїз каначє ла рє-
сolvїрєа проблемєлоръ дє кьпєтєнїзъ конкрєзътє дїетєї; адекъ:
сь фїз аплєкацї шї дєстоїнїчї а дїпайнта рєсolvїрєа ачєста,
єртъ нъ а о дїпгрєзїа шї а о дїпнєдєка.

Кьпоскьтєлє пропосїцїїнї рєдєцїї кьпрїндъ дїп сїнє провєлє-
та дє кьпєтєнїзъ а дїетєї чєї маї дє апронє трансїлванє. Дє-
къ кьмъпїмъ вїнє пропосїцїїнїлє ачєстє, афлѣмъ дїп елє дь-
къ дїптрєсє дє вїацъ есєпчїалє, зьнълъ дїн ачєстєа прївє-
щє ла дїпартїкъларє нацїїнєї романє ка атърї, елъ адєп-
тєзъ дара дїптємєїрєа есїстїнцїєї полїтїчє а нацїїнєї ачєстє-
їа, прїп зьрмарє асєкьрарєа дїптрєсълї чєлъї маї дїпалтъ полї-
тїкълъ алъ ачєлєїашї; алъ доїлєа арє дє скопъ тръмїтєрєа
ла сєпатълъ їмпєрїалъ спрє сьсїїнєрєа зьпїтатєї мо-
нархїєї, прїп зьрмарє елъ прївєщє зьнълъ дїптрє чєлє маї тарї
дїптрєсє дє вїєцъ алє рєцїмълї дїпърѣтєскъ австрїакълъ. А-
шѣ даръ дїп пропосїцїїнїлє рєц. дїптрєсълъ дє кьпєтєнїзъ
алъ гьвернълї дїпърѣтєскъ австрїакълъ сє потрївєщє кз чєла
алъ нацїїнєї романє, шї прїп зьрмарє елє аї фїрєщє дє лїпсъ,
а сє спрїжїнї дїптрє сїнє шї а сє дїпайнта зьнълъ не алѣлъ.

Дє аїчї рєсълтъ, кз, дє орє чє елємєнтълъ ромънъ алъ
Трансїлванїєї компроватъ фьртъ дє ачєєа дє не нъмєратє орї дїп
крєдїнда шї алїпїрєа са, е тьтъодатъ чєлъ маї дїптрєсатъ ла
дієта чєа маї дє апронє. Фїїндъкъ дїптрєсълъ чєлъ маї тар-
рє полїтїкълъ алъ лъї сєкьндїїонєзъ стрѣнсъ прїп дїптрєсълъ гь-
вєрнълї дїпърѣтєскъ, — тьтма ачєстъ елємєнтъ трєвѣ сь сє
прївєскъ маї кз дєосєїрє акомодатъ спрє прїїнчїоаса рєсolv-
варє а проблемєлоръ чєлоръ преа їмпортантє, карє сѣ дїп-
крєдїнгатъ дїетєї.

Тьтма дє аїчєа зьмєзъ маї дїпколо, кьткъ, дєкъ дїпалтълъ
гьвєрнълъ дїпърѣтєскъ е дїп адєвєръ крєдїнчїосъ програтєї са-
лє; датє дїп пропосїцїїнїлє рєдєцїї шї воїєщє сє шї рєтънъ
ашѣ, адекъ: дєкъ дорєщє дїп адєвєръ прїїнчїоаса рєсolvарє
а проблемєї дїпкрєдїнгатє дїетєї; дєкъ дорєщє дїп адєвєръ
а дїптємєїа пачєа шї фєрїчїрєа дєрей прїп дєпїїна шї лєгалѣ
дїпдрєптъдїрє шї асєкьтарєа а нацїоналїтатєї чєлєї маї нъмє-
рьосє шї лєалє а дєрей, адекъ а нацїїнєї романє — шї дєакъ
дїпалтъ ачєлашї дорєщє дїп адєвєръ а сьсїїнєа зьпїтатєа їмпє-
рїалї агїнїтї прїп прєддїпалтєлє актє дїн 20. Окт. 1860 шї
26. Фєвр. 1861, — атънчї дїпалтълъ гьвєрнълъ нъ трєвѣ нїчї ка
кьтъ сє шї їєє репрєсєнтациї сьї, регалїстїї, дїптр'о мєсъръ
прєкьмъпїнїторїй дїн елємєнтє дє ачєлєа, карє дъпъ патъра
лоръ, дъпъ спєчїалєлє лоръ дїптрєсє, дъпъ трєкьтълъ лоръ,
чєлъ чє-ї лєгъ моралїчєщє, — спрє ачєста, е прєстє пьтїнцъ,
ка сє пьтъ фї акомодаци.

Qui vult finem, debet velle etiam media; qui non vult media non
potest velle finem. — (Ва зьрма.)

Сїбіїш 30 Апр. Чєл маї дїпсємнат обїектъ дє конвєр-
сациъ, шї дє дїфєрїтє копїєктърї чє окъпъ асѣзї полїтїчїї Сї-
біїлї, єстє конкълєсълъ дїпалтълї гьвєрнълъ дїп прївїнцѣа пєтрї-
мїтєрєї репрєсєнтационей зьнївєрсїтѣїї сьсєшїї ла локърїлє маї
дїпалтє.

Дїп прївїнцѣа ачєаста скрїє „Kolos. Köz.“ зьмѣтєарєлє:
Кьпоскьтѣа репрєсєнтационє а зьнївєрсїтатєї сьсєшїї а вєнїтъ
дїп 5 Маїш. (к. п.) ла дєсѣватєрє дїп мєдїнцѣа гьвєрнїалъ. Шї
фїїндъ кз нъмєрълъ прєпондєрант ал консїліарїлор сѣй пропън-
чїатъ дїптраколо, кз зьнївєрсїтатєа сьсєаскъ дїп чєркълъ сьй дє
актївїтатє ка їзрїдїкїїнє пєстє тьтъ нъ е компєтїнтъ, а дє-
чїдє асїпра асѣлїї дє пьндєрѣсє чєстїїнї дє дрєнтълъ пьлїкъ,
карє есєкїєївъ агїїнъ дє компєтїнцѣа корпълї лєдїслатївълъ, ашѣ
даръ дєчїдє гьвєрнълъ, ка ачєаста репрєсєнтационє сь сє рє-
трїмїтъ прєсїдїлълї зьнївєрсїтатєї сьсєшїї, нєфїїндъ гьвєрнълъ
кз пьтїнцъ а рекомєнда шї дїпайнта їнтєнцїїнї, карє дїп
асѣлїї дє формъ дїн цїкълъ дє вєдєрє алъ лєдїєї шї ал ор-

din ci nă sar pteea jăstivika. — Ačesta хотържре а гвѣрнъ-
лѣ де ми а венитѣ ла кшошцида Комеслокуиторилъи нѣмаї пе
кале приватъ. тотѣши са фѣкѣт кѣпоскѣтъ дп шединца пѣвликъ
а зпверситатеї де жої, прекѣм ам атѣтат дп Нрѣл трекут, Зп-
верситѣциї дптреїи ми се vede, кѣ ми дротѣлѣ телеграфѣлѣ, че
дѣче кѣтрѣ Вiena, а фост пѣс дп лѣкраре, ка сѣ факѣ ми аколо
кѣпоскѣтъ ачестѣ пашѣ алѣ гвѣрнѣлѣ. — Фиреште кѣ жѣрналеле
пермане а ми лѣват кѣкса ачѣаста ла десѣтере жѣрналистѣкѣ,
ми ачѣме „С. Ое. З.“ аѣче зп артѣкл, каре фѣиндѣ кѣ не пѣте
интереса мѣлѣт ми пре пої дп репродѣчем дѣпѣ „Sieb. Bot.“ пре-
кѣмѣ зпмеазѣ:

Гвѣрнѣл трансилванѣ сарѣши а фѣкѣт сѣ сѣмѣаскѣ попорѣл
сѣсескѣ пѣтереа са; ел а рефѣсат а конкомѣта адреса, кареа
Зпверситатеа Националѣ а дпдрептатѣо кѣтрѣ монархѣлѣ. А-
чѣаста есте зп пашѣ пої не ачѣеамї кале, не каре а змѣлатѣ
гвѣрнѣл, кѣндѣ а трѣмѣ сасѣлор пѣте зпѣрештї ми а dat ad-
monitiōe фѣилор сѣвiane. Дп Европа нѣ вор прѣчене оамѣнї,
кѣ зп попор декларѣ, кѣмѣкѣ прѣмеште кѣ зѣкрїѣ лѣдїле фѣп-
damentalї, каре леа пропѣснѣатѣ монархѣл, ми реѣимѣл дерїї
ал лѣї зїче: ва нѣ, ачѣаста нѣ пѣте сѣ фїе.

Чїне е ачѣстѣ гвѣрнѣл трансилван, дпн каре фѣлѣтѣлѣ дерї-
вѣзѣ ел пѣтереа са, ми че зїче ла ачѣаста министрѣлѣ, каре
тотодатѣ есте канчеларїл Ардеалѣлѣ, Kont. Nadaждї?

Дѣспре сасїї дпн Ардеал ми дѣспре мїжлоачеле, кѣм вор а-
дѣче еї манїфѣстацїѣнеле сале ла трѣптѣле трѣпѣлѣ, нѣ не е
пеамѣ. Еї ворѣ фѣче ачѣеа, че есте дпдрептѣцїѣтѣ а фѣче дп
астѣелїѣ де касѣрї орї че четате лїберѣ, орї че комїтат, еї ворѣ
адѣче манїфѣстацїѣнеле сале деа дрѣптѣл ла кѣпѣштїица Ма-
їѣстатеї Сале; еї вор адѣче прїн о депѣтацїѣне пропѣїе мѣр-
тѣрїсїреа де лѣалїтате а лор пѣнтрѣ монархѣл ми дѣвезїле а-
лїпїреї лор де дпнѣратѣл ми де импѣрїѣ, прекѣм ми дпвоїреа
лор ла констїтѣцїѣнеа дерїї вор депѣнео ла трѣптѣле трѣпѣлѣ.
Ачѣаста спѣрѣм кѣ пѣле ва пѣтеа опрї нїмїнеа, ми де сарѣ
ми арѣта вое спре ачѣаста, нїмїнеа нѣ ар фї дп старе аї опрї.

Дпсѣ лѣкрѣл арѣ о алѣтѣ парте ми трѣвѣе сѣл прївїм де ачї.
Ної кѣцѣтѣм, кѣ скїмѣзїрїле, че сѣл фѣкѣт ми дп Трансїл-
vania дпн Октомѣре дпкоаче, аѣ авѣтѣ де сконѣ, а ставїлі о
ordīne дп царѣ, каре ар фѣче дїета кѣ пѣтїндѣ, ми ар дѣче ла
зпїре кѣ реѣїмѣл не ваза деплѣмеї дпн Октомѣре ми а констїтѣ-
цїѣнїї дпн Фѣврѣарїѣ. Гвѣрнѣл дпн Кѣлж се паре а авеа кѣ то-
тѣлѣ алѣтѣ прѣере дѣспре лѣкрѣ, паре кѣ лар пѣса нѣмаї де
ачѣеа, а адѣче ла валѣоре tendїнеа пѣрдїї маїарештї але
попѣлациѣнї, каре пре кѣм се шїѣ, нѣ формѣзѣ маїорїтатеа
дпн царѣ. Назѣїнѣеле маїарїлор пѣнтрѣ зпїре, каре нѣ сѣлѣтѣ
ачѣеле але пѣтерѣлѣ чѣлї маї маре дпн Ардеал аѣ дпн гвѣрнѣл
кѣлжан кѣте зп атѣрїѣтор. Традицїѣнеле Kont. Miko ми але
Bar. Kemeni, се парѣ кѣ нѣ аѣ дпчетатѣ; ачѣесте тѣте сѣлѣтѣ
опѣсїте реѣїмѣлѣ чѣнтрал ми есте дпнтрѣвареа, кѣ чїне сѣ сло-
воадѣвѣнтрѣдѣле, гвѣрнѣл дпн Кѣлж сѣл министрїл дпн Вiena?
кѣчї а ста лѣпѣгѣ оалѣтѣ дѣравѣр астѣелїѣ де опѣсїцїї факторї
де реѣїмѣл есте кѣ пѣпѣтїндѣ; еї сѣвмїнеазѣ дпкредѣреа по-
порѣлѣ ми паралїсѣзѣ акцїїнеа чѣлор че кѣрѣсѣскѣ.

Пѣнтрѣ прѣвалѣнта tendїндѣ а гвѣрнѣлѣлѣ ворѣсѣскѣ нѣнѣмаї
тѣнѣзїрїле сасїлор, чї ми ачѣеле але роѣнїлор, а кѣрор чѣї маї
emīnenцїї вѣрѣадї аѣ сѣ се жѣлѣїаскѣ асѣпра атарї нѣ преа рѣ-
дїкѣтоаре трактѣрї. Фѣїле сѣсѣштї сѣл жѣлѣтѣ адесѣорї дѣс-
пре ачѣеа, кѣ компѣнѣреа ачѣстѣї дїкастерїѣ нѣ есте ама. пре-
кѣм арѣ сѣтїсѣфѣче егалї дпдрептѣцїїрї. Ачѣаста сѣ нѣ маї
цїпѣлѣ мѣлѣтѣ.

Kont. Nadaждї а фостѣ зпѣлѣ дпн ачѣїа, каре са декларатѣ
пѣнтрѣ рѣспѣнсѣлїтатеа министрїалѣлѣ дпн зпї modѣ фѣарте
опорїфїк, министрїї сѣлѣт рѣспѣнѣзѣторї пѣнтрѣ сѣзѣїнѣреа кон-
стїтѣцїѣнїї ми пѣнтрѣ ачѣеа е кѣ пѣпѣтїндѣ а дпкѣвїїнѣа ten-
dїндѣ, ка ачѣеле але гвѣрнѣлѣлѣ кѣлжан, еї нѣ потѣ сѣ маї лѣсе
е неамїкавїлѣ пѣртаре дпн партеа зпїї реѣїмѣл ал дерїї кѣтрѣ
констїтѣцїѣне. А пѣне одатѣ канѣтѣ ачѣстѣї лѣкрѣ есте тїм-
пѣл чѣл маї тѣрзїѣ. Фрѣкѣтѣл са фѣкѣт прѣкѣнтѣ.

Ної дпкѣ нѣ кѣпѣаштѣм мѣтївеле гвѣрнѣлѣлѣ кѣлжан, дпсѣ
де ар ми сѣкѣде а адѣче фѣлїзїрїте формале темѣїрї, тотѣшї
дѣпѣлѣ фантѣ нѣ ва пѣтеа ми нѣ ва vedeа попорѣлѣ алѣтѣ дпн еле,
дѣкѣто опѣсїцїѣне дпн контра констїтѣцїѣнїї. Зпї астѣелїѣ де
фантѣ арѣ лїпѣсѣ де контрапѣндѣ, деакѣ паре сѣ крѣскѣ крѣста
їнїмїчѣлор констїтѣцїѣнїї. — Азїїмѣ, кѣ гвѣрнѣлѣлѣ ар фї ре-
трїмїсѣ акѣзма репрѣсѣнтациѣнеа нѣмаї сѣпре їнѣтрїїре, адекѣ
ар фї чѣрѣтѣ прѣтоколѣлѣ ми вѣтѣрїїле сѣпарате.

In privinția expozitiunii naționale din Brășov în Transilvania.

Suntem poftiti a face cunoscuta următoarea dorință și ru-
gare a întreprinditorilor aceiași.

De și terminulu expozitiunii cade pela sf. Iiie, (28 Iuliu pa-

na la 1 Augustu nou, sėu 16—20 vechiu), eara terminulu
trimiterii obiectelor de expozitiune se defisese pana pela 30
Iuliu nou,— dara pentru cã întreprinditorii se pōta pregati de
timpuriu localele și respective odaile destinate pentru asie-
dierea lucrurilor, este de neaparata trebuința, cã obiectele
ce se voru trimite se fia cunoscute și mai de timpuriu încă
dupa numele și volumulu lor.

Deci suntu rugati toti D-nii Membrii ai Asociațiunii Tran-
silvane pertru înaintarea literaturii și a culturii Romanilor
și mai anumitu prea Onorati D-nii Protopopi, cã bine voidu
a cerceta fiesce care în pregiurulu sėu despre vointi'a dorito-
rilor de a lua parte la expozitiune, care ce feliu de obiecte
cugeta a trimite, se nu'si pregete a însciințã încōce prin o sim-
pla enumerare a acelor obiecte pana pela $15/3$ Iuliu a. c. a-
dresanduse astadata dea dreptulu catra :

Onorabil'a Eforia a școalelor romanesce gre-
co-raseritene din Brășov.

Ne folosimu totuodata de ocașione spre a resflecta pe to i
Patronii și Amicii susu atinșei expozitiuni, cumca trimiterea
obiectelor la Brășov nicidecum nu e împreunata cu greu-
tati, îndatace se voru învoi mai multi înși din tr'unu tıenutu,
pentru cã se le trimittia împreuna asiediate la unu locu prin a-
celasi expeditoru și prin carausi de ai negutiatoriloru.

Asia de esemplu adunanduse mai multe cutii, pachete, secu-
letie, sėu orice bucati d obiecte, pana la greutate de 100
sėu 200 cantare (maji) și asedianduse întru o lada mare, va
plati:

Dela Timișoara, seu Aradu la Brășov	a 100 fl.	3 —
„ Căsu	dto.	„ 2 —
„ Murașiu-Osorheiu	dto.	„ 1 —
„ Sibiu	dto.	„ — 60
„ Alba-Iulia	dto.	„ 1 —

și asia mai departe în proporțiunea distanțielor schimbându-
se pretiurile transportului, înse neasemenatu mai moderate, de-
catu deca saru trimite prin delijane..

Redacțiunea „Tel rom. cu privire la Nrul „Telegrafului ro-
manu“ 2 se mai întoarce odata mai cu se'ama catra banatiani
și catra romanii din parti'le Ungariei, unde industri'a și mese-
riele suntu întru stare cu multu mai înbucuratori'a decatu în
Transilvan'ia, unde acestea nu atata din nepasarea romanilor
catu mai cu sėma din nefavorirea timpiloru și a relauniloru so-
ciali au remasu cu totul indereptu, si'i rōga, cã se binevoiasca
a se îngriji, cã capdoperile (maisterstucurile) lor pana la
terminulu asiesatu prin onorati'a Eforia a școalelor romanesce gre-
co-reseritene din Brășov se fia terminatu și se le trimita la Bra-
șov folosinduse de înlesnirea ce li se arata mai susu. Folo-
sulu celu potē castigã ucu industriasiu și meseriasiu cu trimiterea
productelor și manufacturiloru sale la expozitiunea din Brășov
va întrece multu mic'a cheltuiala, care se cere spre lucrarea și
trimiterea obiectelor tiitōre de industri'a și meseria lor, caci
dintr'o parte ele se potu vinde cu pretiu bunu și astfeliu de locu
se voru acoperi și tote spesele, erva de alt'a parte numele pro-
ducatoriului și alu meseriasului se face cunoscutu publiculu ro-
manu întregu și prin acēsta si potu dobandi unu r e n u m e, care
inca e o condițiune esentiale la promovarea industriei și a
meserielor. Brășovulu unde asociațiunea literaria va tine a-
dunarea sa generale în $28/16$ Iuliu este ocetate comerciale la
marginea Principatelor romanesce, care tragu manufacturile tre-
buincioșe cea mai mare parte de aci. inșu nu esite din mani ro-
manesci ci straine, și pana ce industriasiu și meseriasii streini se
înavutiescu prin negutiatorii și cumparatorii romani, ai noștrii
prin Banatu și partiile Ungariei dabea își mai potu sustinea via-
ti'a si stau mai se piara de fōme ne fiindu productele și manu-
facturile lor lumei negutiatorescei destul de cunoscute. Aso-
cياتیunea dara, carea si luatu de scopu promovarea culturii pō-
porului romanu preste totu, nu a preg etatu a fipsã atentiunea sa
mai cu sėma asupra industriei și a meserielor ce se afia în
mani romanesce și prin influințã sa a le înaintã pre cat saru
potea mai bine. Ca ea înse se pōte esecuta acēsta are trebu-
inția de sucursulu industriariloru și alu Meseriariloru, catra
care sa adresatu. Membrii asociațiunei mai inteligenti voru avea
și aceea bunatate a lua asupra sa și placuta însărcinare de
a desluci pe catu se pōte mai multu folōsele ce le va aduce a-
cēsta expozitiune mai aprōpe industriasilor și meseriasilor
noștrii și dupa aceea întregi Natiuni. Proposirea erva devis'a
timpulu de astadi, în ea numai se desvōlta viați'a. În stag-
natiune (stare în locu) se nasce putrediuene și putrediuena a-
duce mōrte. Deci si devis'a nōștra inca se fia propasirea
în tōte ramurile vietii sociali, necrutindu jertfele ce se ceru
spre aceasta, caci ele ne voru desdauna însuti.

Сепатъ имперіал.

Дн каса аблегаціоръ са десвѣтътъ въдетеле прелімінате де комитетеле финансиаре ші челе пентрѣ къртеа ші канчеларіа дмпрѣтескъ саѣ примѣтъ аша прекъм аѣ фостѣ проіектате. Миністрѣ полиціеі Мечері респонде ла интерпелационеа, че і са фѣкѣтъ дн прівіинда адмоніціонеі лѣ „Sieb. Bot.“ ші „Her. Zeit.“ кѣ кѣтрѣ ачѣста де пре ѣрма нѣ а терс нѣчі о адмоніціоне, чі са конфішкатѣ ѣн пѣтер, каре апоі ѣрѣшѣ са словозѣтъ ші кѣ ла тѣсѣрѣле асѣпра лѣ Боте а фостѣ органеле полиціеі нѣ-маі днтратѣта активе, днкѣт са лѣкратѣ деспре інтімаціонеа адмоніціонеі емітъ дела шефѣл церѣі. Ачѣста інтімаціоне а ѣрматѣ прін дірекціонеа полиціанѣ дін Сібіѣ, ші кѣ асѣмѣлѣ сарѣ фі кореспонсѣ де плінѣ леціі де пресѣ формалі. Кѣтѣ пентрѣ делѣтѣрареа адмоніціонеі миністрѣлѣ нѣ се пѣте лѣса дн о десвѣтере маі деталѣтъ, фіндѣ кѣ асѣпра рекѣрсѣлѣ датѣ дін партеа редакціонеі, нѣ са хотѣрѣтъ днкѣ нѣміка ла інстанцеле компетенте, дѣнѣ че днѣс ачѣстѣ жѣрналѣ, са пор-татѣ пѣнѣ акѣта лоіал, нѣ пѣте фі дндоіалѣ, кѣ ачѣста се ва-лѣа дн консідераціоне днтрѣн модѣ кѣвѣнчѣос.

Дн каса магнаціорѣ са десвѣтътъ леѣеа пресѣі.

Прінчипателе Ѣніте.

Дн „Церанѣл ромѣн“ афѣлѣ ѣрѣторѣл артѣкѣл, че кѣ-ѣетѣмѣ кѣ дн мѣлте прівіинде не поате интереса ші пре поі, нѣ нѣмаі ка ромѣні, чі ші ка вечініі Прінчипателорѣ.

Місіѣнеа Ромѣнілорѣ.

I.

Ромѣніі ка тоате неатѣрѣле дншѣ аѣ ші еі менѣреа ші місіѣ-неа лор дн черкѣл націлор; кѣчѣ тот че есістѣ тревѣе сѣ аѣвѣ раціѣнеа са де а фі. О націе ка ші ѣн індівѣд нѣ поате есіста де кѣт не кѣт тімп дншѣ дмпліне сѣе місіѣнеа, ші діспаре кѣнд нѣ маі кореспонде ла сконѣл пентрѣ каре а фостѣ днфіндѣат. Місіѣнеа ѣнѣ деінде де маі мѣлте консідераціі де о датѣ, де ачѣеа са есте комплетѣ — есте днтрѣ ачѣмѣ време по-літѣкѣ ші соціалѣ — есте тотдѣсна консекѣннда карактерѣлѣ ші а ѣенѣлѣлѣ цінтеі ла каре апарціне, а наѣрѣі пѣмѣлѣлѣ че окѣпѣ; а посіціеі деографѣче дн каре се афѣлѣ, ші а секо-лѣлѣ дн каре трѣшесте.

Філософѣл, політѣкѣлѣ ші омѣл де статѣ, каре пресідеасѣ ла деітѣнѣрѣле ѣнеі націі, сѣнт даторі а лѣа тоате ачеле дмпре-жѣрѣрі дн деапроапе черчетаре, а ле pondera кѣ скѣмѣлѣтате, ка сѣ се пѣтрѣнѣ де дрепѣтрѣле прекѣм ші де даторіеле а-челеі націі.

Сѣнт апроапе дѣоз-зѣчі де секолѣ де кѣндѣ ромѣніі сѣ аѣ а-шѣзат днтрѣ ачѣст пѣмѣнт, ші нѣчі о датѣ, ѣн мінѣт мѣкар, еі нѣ шѣ аѣ ѣтатѣ даторіеле лорѣ ка цінтѣ латѣнѣ, ка попорѣ крештѣн. Дмплінеа даторіеі а devenit ла еі ѣн інстѣнт націонал, ші пот фі мѣндрі кѣ аѣ prodsc тотдѣсна ла тімпѣ ѣтрѣаці, каре аѣ сѣістѣ сѣі кондѣкѣ не калеа че проведѣннда ле аѣ днсемпнатѣ. Історіа лор черчетатѣ сѣвѣ нѣкѣтѣл де ве-дере аѣ консекѣннделорѣ політѣче, чіне нѣ веде кѣ тречереа лѣі Негрѣ ші а лѣі Драгом днкоаче де Карпаці, лѣптеле лѣі Раѣл, Стефан ші Міхаі, трактателе лѣі Мірчеа ші але лѣі Bordan аѣ фост чева маі мѣлѣт де кѣт нѣсче сѣмпле днтѣмѣлѣрі, сѣнт детермѣнаціі повѣдѣте де даторіеа че імѣнеа Ромѣні-лор місіѣнеа че аѣ де днделмѣніт! Чіне нѣ сѣ сѣмте мѣмкатѣ де авнегаціа ші де вотаментѣл чѣлор векі кѣнд чѣтеште дн до-кѣментеле че маі рѣмас кѣѣетѣрѣле патріотѣче а ле Ромѣні-лор кѣнд се сѣѣтѣсѣл днтре дѣншіі деспре интереселе церѣі?—

Ромѣніі, прін довезіле че аѣ дат кѣ сѣчі ашѣ дмпліні да-торіеа лор, аѣ атрас атенціѣнеа Еѣропеі каре асѣзѣ ле а деікѣсѣ вііторѣлѣ чѣлѣ маі стрѣлѣчѣтѣ, дакѣ ворѣ сѣі сѣл дн-ѣлеагѣ.

Попоареле де вѣн дін зі дн зі маі солідаре ѣнеле де алтеле. Дн секолѣ дн каре трѣм, ші маі кѣ осевѣре де ла трактатѣ Парѣсѣлѣ, дрепѣл цінтелор а лѣат о днтѣндере ші о пѣ-тере че нѣ аѣвѣт пѣнѣ ачѣ. Модѣл кѣ каре сѣ аѣ трактат тоате кѣвестіеле політѣче, кѣте сѣ аѣ днфѣцѣшат де ла 1856 ші пѣнѣ асѣзѣі, есте о кѣзѣшіе позѣ ші пѣтернѣкѣ дн ordінѣл політѣк.

II.

Дн прівіинда економѣкѣ конфортаціа солѣлѣ, фертілітатеа лѣі ші рапортѣл че есістѣ днтре днтѣндере кѣ пѣтерѣл враѣе-лор фѣче ка Ромѣніі сѣ фѣ ѣн попор пѣстор ші агрікол. — Мі-сіѣнеа лор днр днтрѣ ачѣаст прівіинѣ есте де а продѣче чеа маі маре кѣтіме посівѣл де матеріі днтѣнѣоаре (matières premières) ші де кѣт се ва пѣтеа маі ѣнѣл кѣалітате. — Кѣ кѣт продѣкѣіеа поастрѣ ва фі маі маре ші кѣ кѣт тревѣнѣе-ле вор креште, кѣ атѣта ші солідарѣтатеа днтре поі ші по-поареле дндѣстріале ші чівілісате се ва мѣрі, прін легѣтрѣі де ѣн днтѣрес віне днѣелес, де о потрѣвѣ фолосіторѣ ші ѣ-

пора ші алтора. — Нѣмаі прін днтѣнѣтѣдѣреа кѣалітѣдѣлор де череале че кѣлѣвѣм асѣзѣі ші а соіѣрлор де віте амѣ дн-доі дн маі пѣдѣнѣ де чінчі ані валоареа продѣкѣіеі агріколе, ші прін ѣрмаѣе, интересѣл політѣк че оѣерѣмѣ Еѣропеі сѣ ар-фѣче ші ел мѣлѣт маі маре. Комісіееле агріколе вотаде де Ка-терѣ, сѣнт акѣм дѣоі ані ші менѣте а да агрікѣлѣтрѣі чеа маі маре десволтаре, прінтрѣ о неглѣценѣл пѣлѣделѣасѣ, нѣчі цѣнѣ акѣм нѣ сѣ аѣ пѣс днкѣ дн лѣкѣрае.

III.

Посіціа деографѣкѣ імѣнеа Ромѣнілорѣ даторіі де ѣн ordін ші маі дналѣ, ші не поате лега ші маі стрѣнс кѣ лѣмеа чіві-лісатѣ. Деара поастрѣ мѣрѣніѣтѣ, не о лѣнѣіме де шеасе сѣте де кілометре, де чѣлѣ маі маре фѣлѣві аѣ Еѣропеі прін каре комѣнікѣ асѣзѣі мареа Нордѣлѣ кѣ мареа Неагрѣ, мѣнѣці ші кѣмпіеле каре деспарт Окѣдентѣлѣ де Оріент, не імѣнеа овлігаціа дѣа днлесні рѣлаціеле днтре ачѣсте пѣрѣці але лѣмѣі; авѣм даторіа а рѣдіка тоате пѣдѣчѣле каре пот оцрі сѣі скѣмпіі транспортѣлѣ мѣрѣѣрлорѣ ші ал кѣлѣторлор дн сѣсѣл ші дн жосѣл Дѣнѣрѣі, дѣлѣнѣл ші дѣа кѣрмезімѣл Ромѣніеі. Еѣ-ропа не-а кѣмат, прін трактатѣлѣ де ла Парѣс, ла комісіѣнеа Дѣнѣреанѣ; не а днлеснітѣ лѣкѣраеа деітѣнѣндѣ каналѣлѣ Сѣліна; дар поі штѣістам сѣ профѣітѣм пѣнѣ акѣм де ліберта-теа че са дат пѣлѣтѣрѣі ачѣстѣі рѣжѣ? Сѣтѣм ші акѣм днкѣ ла діскреціѣнеа комѣнаніеі Австріаѣе! Бѣкателе поастре стаѣ ші асѣзѣі грѣмѣдѣте дн магазіі; продѣкѣторіі поестрі аѣ пѣрдѣтѣ нѣмаі есітѣмп апроапе де 50%, прін скѣдѣреа преѣѣрлорѣ ші довѣнѣзіле ванлор дін прівііна ліпсеі де мѣзлоаѣе ка сѣ ле ковоаре асѣтѣ тоамѣлѣ ла Брѣіла. Шленѣрѣле комѣнаніеі ва-поарелор сѣ аѣ днтревѣнндат тоате ла транспортѣл продѣкте-лор Австріеі, каре сѣ аѣ ѣнѣдѣт ла тімп ші кѣ преѣѣрі фѣарте аванѣціоасе. Аренданшіі дін Краіова, ачѣстѣ продѣкѣтоіі дндреспѣціі ші неовосіціі, аѣ лѣат ші днтрѣ ачѣастѣ кѣвестіе ім-чѣіатѣва, аѣ днчеркат фортареа ѣнеі комѣнаніі де пѣлѣтѣре не Дѣнѣре. Кѣм а прівііт гѣверѣлѣл пропѣнѣреа лор? Датѣлеа о дірекціе, днкѣрѣжатѣіа, патронатѣеа? Німік; ші днчер-кареа лор, вѣреднѣкѣ де лѣсѣлѣ, а рѣмас фѣрѣ рѣсѣлѣтат.

Авѣмѣ интересѣ ші даторіе а днлесні тречереа прін деара поастрѣ а вогѣдіелор попоарелор чівілісате. Пѣнѣ акѣм дн-черкѣрѣле де черѣрі де конѣесіі пентрѣ дѣмѣтрѣі де фѣр аѣ дн-тѣмѣнѣнат чеа маі маре рѣчеалѣ. Ла ѣнеле ам рѣсѣнѣс прін акѣзѣрѣі де трѣдѣре аѣнѣкѣте фѣрѣ рѣшіне де ла трѣвѣсна Ка-терѣі; ѣнѣс, градіе черѣлѣі, ам днченѣтѣ а не деікѣде окіі, ші конѣесіеа датѣ д-лѣі Маврогені, пентрѣ лінеа Сіретѣлѣі де ла марѣінеа Бѣковінеі пѣнѣ ла Дѣнѣре кѣ амѣранѣаментеле де ла Роман ла Іаші ші де ла Ажѣд ла Окна не Тротѣш, есте ѣн днченѣл порочѣт не каре дн салѣт кѣ фѣрѣціре.

Ам ѣзѣт оамені преокѣпаціі де ідеаа кѣ кѣтаре сѣі кѣтаре дѣрѣм де фѣр, подѣ сѣітѣ мосеа, ар днлесні ла о днтѣмѣлѣре тречереа армателор стрѣіне, дар ѣітѣм кѣ ачеле інѣасіі ші о-кѣпаціі аѣ днтѣмѣнѣнат кѣ атѣт маі пѣдѣнѣл днпотрѣвіре кѣ кѣт ерам маі ліпсеіці де мѣзлоаѣе де комѣнікаціі, кѣ кѣт е-рам маі департе ші маі ісолаци де лѣмеа чівілісатѣ? Кѣндѣ лініеле де фѣр вор аѣнѣде, не де о парте ла марѣіліне Бѣ-патѣлѣі, але Трансѣлваніеі ші але Бѣковінеі, ші не де алѣ ла маѣрѣіле дрепте а ле Дѣнѣрѣі, нѣ не ва фі ертат позѣ а ста ка о поартѣ днкісѣ. Ші тревѣе сѣ днѣелѣпѣтѣ кѣ чівіліса-ціеа рѣстоарѣл асѣзѣі орѣ че варіерѣ, орѣ че зідѣ, ші трече сѣѣрѣмѣндѣ ор че і се днпотрѣвѣште, деітѣнѣнѣнд ор че сѣтѣ непродукѣторѣ.

(Ва ѣрма.)

Італіа. Кѣсѣа італіанѣ ѣрѣшѣ аѣ венітѣ не тѣпетѣ дн то-те жѣрналеле ші се десвѣтѣ, демінтѣ ші деітѣтѣе фѣіметеле че чѣркѣлѣе дн дірекціѣнеа ачѣста, нѣ кѣ пѣдѣнѣл интересѣ. Кѣ-лѣторіа прінѣлѣлѣ Наполеонѣ ла Неапол а датѣ аѣсѣ ла мѣлте опініѣні ші скорпѣнѣтрѣі, чѣле маі лѣдіте сѣнтѣ, кѣ елѣ ва дѣче реѣелѣі Вікторѣ Еманѣелѣ о епістолѣ а днтѣрѣатѣлѣі Наполеон, дн каре днтѣрѣатѣл дн філічітѣе пентрѣ сѣмпатііле че ле а аѣлатѣ дн Італіа сѣдікѣ, днѣс тот одатѣ дн ші рѣ-комѣндѣ ашѣ дндоі стѣмавіелеле прівіинде ші прекаѣціѣні кѣ-трѣ скѣзѣлѣл папалѣ. Цепералѣл Гіѣон ва пѣрѣсі кѣт кѣрѣндѣ Рома ші Маркісѣл Лавалетт ва терѣе ла постѣл сѣі. „Патріа“ афѣл де кѣѣінѣлѣ а прѣгѣті пѣлѣкѣл ла фѣга папѣі, еа вреа сѣ ші шіе кѣ папа ва пѣрѣсі статѣлѣ сѣі не вапорѣлѣ „імаѣлѣлата конѣенѣціѣне“ ші кѣ ел ар фі ші фѣкѣт еѣентѣсала са хотѣрѣре кѣнѣосѣкѣтѣ солдацілорѣ ечѣстеі фрегате. Се маі ворѣеде деі-пре ѣн термѣнѣл каре лар пѣне днтѣрѣатѣл Наполеон папѣі дн прівіинда активѣрѣі реформелор рекомѣндате де атѣтеа орѣ дін партеа лѣі ші кѣ деакѣ ачѣсте нѣ сар імпліні пѣнѣ днтрѣн аѣлѣ, атѣнчі ар траѣе опітрѣіле сале дін Рома. Апоі кѣ Рома ші Венеціа сар лѣса реѣелѣі Італіеі не лѣнѣлѣ чѣсіѣнеа векеі Лі-

